

ZDSL

Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov
The Slovenian Association of Fine Arts Societies

Ministrstvo za kulturo
Dr. Uroš Grilc, minister
Maistrova 10
1000 Ljubljana

Zadeva: Vloga MG v sodobni slovenski umetnosti,

Vloga MG v sodobni slovenski umetnosti, kakor jo vidi MG sama na svojih spletnih straneh:

»Iz ustanovitvenega akta:

(1) Moderna galerija je nacionalni muzej, ki v skladu s svojim poslanstvom deluje na področju dveh vsebinskih sklopov - moderne in sodobne umetnosti.

(2) Kot muzej moderne umetnosti sistematično raziskuje, zbira in predstavlja umetnost modernizma in njegove tradicije. Ukvarja se predvsem s slovensko umetnostjo 20. stoletja od začetkov modernizma okoli leta 1900, pa tudi s sodobnimi umetniki, ki nadaljujejo tradicije modernističnih teženj.

(3) Kot muzej sodobne umetnosti skrbi za sodobne prakse na področju vizualnih umetnosti. Predstavlja nove vsebine in nove načine izražanja, razstavljanja in interpretiranja sodobnosti ter z rednimi odkupi del slovenskih avtorjev vzpostavlja stalno zbirko umetnosti 21. stoletja, z odkupi del tujih umetnikov pa dopolnjuje mednarodno Zbirko Arteast 2000+.

Leta 1994 je bila Moderni galeriji dodeljena v uporabo ena od stavb v kompleksu nekdanje vojašnice na Metelkovi, da bi se s tem rešil problem pomanjkanja prostora. V času Manifeste v Ljubljani leta 2000 smo v še ne obnovljeni stavbi prvič javno predstavili svojo Zbirko Arteast 2000+; ta se osredotoča predvsem na vzhodnoevropsko umetnost, ki temelji na tradiciji avantgard. Predstavitev je obenem tudi napovedovala novi muzej sodobne umetnosti, ki naj bi se razvil na osnovi te zbirke.

Ob dodelitvi nove stavbe se je bolj določno porodila misel o delitvi Moderne galerije na Muzej moderne umetnosti (ki bi ostal v obstoječi stavbi Moderne galerije) in Muzej sodobne umetnosti (ki bi se naselil v dodeljeni stavbi nekdanje vojašnice na Metelkovi). Glavni razlog za delitev je pomanjkanje prostora, in ko se je Moderna galerija soočila z dejstvom, da bo treba dejavnosti in programe v prihodnje načrtovati v dveh stavbah, se je kot najbolj smiselna ponudila delitev na moderno in sodobno umetnost.«

Ni dvoma, da je Moderna galerija v zadnjih 20 letih napravila pomemben razvoj in se uspela uveljaviti v mednarodnem prostoru.

Prav tako pa ni dvoma, da vloge nacionalne institucije za zbiranje, promocijo, refleksijo sodobne slovenske umetnosti opravlja zelo parcialno in se osredotoča na le na nekatere segmente slovenske produkcije. Programsko nastopa kod trend-setter, ne kot proučevalec likovno-vizualnega sodobnega slovenskega prostora in njegove produkcije. Lahko bi rekli, da deluje kot privatna ustanova z javnim denarjem, kar je neprimerno.

Enosmernost pogleda tako izloči vse, kar ni skladno s kriteriji vodstva (direktorice in njenih stalnih neformalnih svetovalcev). Ti kriteriji niso javno znani, vsekakor pa ne bi mogli trditi, da je osnovni kriterij le kvaliteta del. Mnogi slovenski avtorji so bili tako doma kot v tujini deležni priznanj, a ker se ne vklaplajo v kriterijsko shemo vodstva MG, jih ta ne predstavlja in z njimi ne sodeluje.

Mednarodna prepoznavnost MG se je v zadnjih letih nedvomno povečala, enako pa ne moremo trditi za prepoznavnost slovenske sodobne umetnosti. To dokazuje, da MG zanemarljivo enega glavnih vidikov svojega poslanstva.

Nič manj samoumevno ni, da si je MG za svojo glavno dejavnost umislila ustanovitev mednarodno Zbirko Arteast 2000+ z odkupi del tujih umetnikov predvsem iz vzhoda. Proučevanje avantgard in njihovo vključevanje v glavni tok kot posrednik med vzhodom in zahodom je skorajda kopija slovenskega zunanjepolitičnega trenda v smislu »mi smo specialisti jugovzhodno Evropo«. Realni domet tega samo-prepričanja pa je majhen. Delo MG bi bilo treba osvežiti, primerjati ustanovitvene akte (in njihove zadnje spremembe) z dejanskim delovanjem zavoda ter morda res dati možnost strokovnjakom z bolj pluralnim pogledom na sodobno slovensko likovno ustvarjalnost. Retrogradni (svetovalski) pristop, nedvomno kvaliteten in pomemben v zadnjem desetletju prejšnjega stoletja, je izgubil aktualnost, svežino in potenco ter ne more biti več uspešen usmerjevalec glavne nacionalne ustanove za likovno področje. Podpiramo in pričakujemo menjavo vodstva. Pomanjkanje prijav oz. odsotnost protikandidatov ne kaže na nepomembnost, nezaželenost vodstvenega mesta v MG, marveč morda predvsem na preveč zabetonirane relacije (moči) v slovenski kulturi in na neaktivne in nezdrave notranje kadrovske razmere v inštituciji, ki bi morala v vseh ozirih prednjačiti v Sloveniji na področju stroke in managementa v kulturi. Ob tem je nehigienično jadikovanje novinarke Dela ob omembi možnosti zamenjave direktorice MG in kaže na pretirano mreženje enako mislečih na pomembnih položajih, kar gotovo ne deluje spodbudno na razvoj sodobne slovenske likovne umetnosti. Nasprotno, z lastno močjo povezani ravnaajo, kot da že danes vedo, kaj bo od sodobne umetnosti ostalo v zgodovini in so za te potrebe izumili tudi metodo, imenovano »zgodovinjjenje«, od katere se je znanstvena stroka vsaj v posameznih primerih jasno distancirala, širša javnost pa je še naprej deležna »znanstveno« utemeljenih vrednostnih kriterijev.

Kot stanovska organizacija je ZDSLZU zainteresirana, da se kurz delovanja MG uskladi s cilji, zapisanimi v ustanovitvenem aktu zavoda, saj bi si želeli bolj preglednega, odprtega in za

slovenske ustvarjalce različnih slogovno-idejno-tehnoloških usmeritev bolj spodbudnega načina delovanja nacionalke. Kriterij kvalitete naj bi bil v bodoče nujen in hkrati zadosten pogoj za kvalificirano sodelovanje med ZDSLU in MG.

ZDSLU,
zanjo Aleš Sedmak, predsednik

Ljubljana, 11. maj 2014